

"Krympande grönområden ett hälsohot"

Aktuella frågor.

Minskande grönytor i städerna gör att barn rör sig mindre, vilket på sikt kan få allvarliga hälsokonsekvenser. Fysisk aktivitet påverkar även barnens mentala och kognitiva utveckling, och ger positiva effekter på skolresultaten, skriver en idrottsforskare och två landskapsarkitekter.

Barns rörelsefrihet har minskat de senaste decennierna. Utrymmet för barn i innerstäderna naggas i kanten.

År 2005 hade Malmö endast 16 procent grönområde och Lund bara 8 procent, att jämföra med 25 procent i Stockholm.

På 30 år från 1970 till 2000 sjönk den allmänna tillgängliga marken i tätorter, det vill säga torg, gågator och grönområden, från 40 procent till 31 procent och i de tre största städerna till 27 procent.

Forskning visar att klyftan mellan fysiskt aktiva och passiva barn har ökat. Färre grönytor kring bostadsområden får barn att röra sig mindre, vilket på sikt kan få allvarliga hälsokonsekvenser.

Forskningen visar även att barn som rör sig mycket inte bara ökar sin motoriska färdighet utan också utvecklas mentalt och kognitivt på ett mer gynnsamt sätt.

Observationer i Bunkefloprojektet, där alla elever har idrott och hälsa varje skoldag, visade att ökad motorisk träning, förutom förbättrad motorik och starkare skelett, gav positiva effekter på barnens prestationer i svenska och matematik.

Studier av förskolegårdar visar att vidsträckta ytor med träd, buskage och kuperad terräng stimulerar barns spontana fysiska aktivitet. Barn på förskolor med stora, lummiga gårdar är mer utomhus och utvecklar bättre balans, styrka, koordination och koncentrationsförmåga än barn på förskolor med tomter som är trånga och har få träd och buskar.

Flera studier visar att barn med omogen, otränad motorik behöver många tillfällen och möjligheter att öva sin grovmotorik. Skolans två idrottslektioner per vecka är inte tillräckligt. Det behövs mer motorikträning i skolan och en stimulerande och utmanande närmiljö för barns spontanaktiviteter.

Barn som får röra sig i barndomen blir mer fysiskt aktiva som vuxna, vilket påverkar hälsotillståndet. Och ju längre avståndet är till grönområden desto färre dagar per år och kortare tid besöks de.

Nästan hälften av alla svenskar lämnar aldrig, eller ytterst sällan staden. Den kontakt man har med naturen är i stadens parker och grönområden. Detta talar för att grönområden i staden, nära bostäder är viktiga.

Det behövs också många olika karaktärer hos grönytorna för att de skall tillgodose behoven – rofylldhet, artrikedom, vildhet, rymd, ”lustgård”, kulturhistoria och samlingsplatser för fest och annat.

En omväxlande och stimulerande närmiljö är allas ansvar och aktiva handlingar behövs för att bevara och ta tillvara närmiljöns positiva effekter.

Därför kräver vi av politiker, bostadsplanera och stadsarkitekter:

Minska inte grönytorna i tätbebyggt område utan se istället till att de bevaras och byggs ut.

Låt inte kommersiella intressen och markexploatering ta över på barnens bekostnad.

INGEGERD ERICSSON

lektor i idrottvetenskap, Malmö högskola

PATRIK GRAHN

professor och landskapsarkitekt, SLU Alnarp

ERIK SKÄRBÄCK

professor och landskapsarkitekt, SLU Alnarp

7 februari 2010

<http://www.sydsvenskan.se/taggar/erik-skarback/>

Gröna miljöer gynnar innovation

Ekonomi.

Gröna miljöer ger fler Nobelpristagare. Det menar Alnarpsprofessorn Erik Skärbäck.

– De mest framgångsrika universitetsmiljöerna i världen är väldigt gröna, säger Erik Skärbäck.

Han undersöker naturens betydelse för vårt lärande och har bland annat studerat miljön som omger de amerikanska toppuniversiteten Harvard, Massachusetts Institute of Technology och Cambridge. Enligt honom är dessa forskningsmiljöers omgivande grönska ett bidragande skäl till hur många Nobelpristagare de har fostrat. Forskare och entreprenörer som ges möjlighet till återhämtning i gröna miljöer blir helt enkelt mer produktiva än andra, tror han.

– I gröna miljöer får vi mjuk information som vi inte behöver tänka på men som påverkar vår kropp ändå, till exempel genom att puls och blodtryck sjunker. Gröna miljöer hjälper hjärnan att återhämta sig från aggressiva, informationstäta miljöer, säger Erik Skärbäck.

Forskningen kring sambandet mellan grönska och innovation är i sin linda, hittills har i huvudsak gröna miljöers betydelse för rehabilitering studerats. Men enligt Erik Skärbäck grundar sig forskningen i samma teori.

– Människor som inte har gått in i väggen påverkas också positivt av grönska och blir ännu mer kreativa, säger Erik Skärbäck.

Han tycker att svenska universitet är bra på att tänka grönt och lovordar bygget av de nya forskningsanläggningarna i Lund, ESS och Max IV, där stora parkområden planeras i anslutning till nybyggena. Generellt sett menar han dock att det ofta uppstår konflikter mellan ekonomiska intressen och hänsyn till människors välbefinnande.

– Många miljöer planeras av fastighetsutvecklare som inte själva är en del av miljön, de vill tjäna pengar på byggandet och då vill de ha en tätare exploateringsgrad än vad som gynnar människor.

<http://www.sydsvenskan.se/taggar/erik-skarback/>

Personpresentation

Erik Skärbäck

Professor, [Landskapsarkitektur](#)

Telefon: 040-415400

E-post: erik.skarback@slu.se

Adress:

Box 58

Sundsvägen 4 - 6

230 53 Alnarp